

SZENTENDRE VÁROS HORVÁT NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT ELNÖKE

Az előterjesztés előkészítésében közreműködött:

Önkormányzati és Ügyfélszolgálati Iroda

A határozati javaslat elfogadásához
egyszerű többség szükséges!

ELŐTERJESZTÉS

Stéger Ferenc évfordulóinak Szentendre Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatában való rögzítésének kezdeményezéséről

(A szentendrei horvát nemzetiség történelmi múltjával kapcsolatos kulturális örökség és a horvát anyanyelv ápolása érdekében)

(Készült: a Képviselő-testület 2022. március 7-i ülésére)

Vezetői összefoglaló:

Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat élve a 2011. évi CLXXIX. törvény 79.§ (1) bekezdés -, „A nemzetiségi önkormányzatok a nemzetiségi közügyek intézése érdekében jogosultak az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező állami és önkormányzati szervek eljárásának kezdeményezésére...”- adta lehetőséggel kezdeményezi Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testületénél, hogy Szentendre Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2016. (X.13.) önkormányzati rendeletének 3.§-a - Az önkormányzat városi ünnepei,... – egészüljön ki Szentendre világhírű magyar és horvát fiának Stéger Ferenc (Franjo Štažić) operaénekes születésének és halálának (születés 1824. december 2., halál 1911. március 1.) megemlékezésével. Legközelebb 2024. december 2-án lesz születésének 200 éves évfordulója, ezt követően évente javasolja a megemlékezést megtartani.

Részletes kifejtés:

Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat 2019. októberi megalakulását követő első ülésén a Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzítette és azóta is büszkén vállalja Szentendre világhírű magyar és horvát fiának Stéger Ferenc (Franjo Štažić) operaénekes emlékének ápolását. Minden év tavaszán, idén március 26-án az első horvát nemzeti opera a Ljubav i zloba bemutatásának évfordulóján koszorúzással és konferenciával emlékezik meg rá a horvát-dalmát közösség, egyúttal kezdeményezi Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testületénél, hogy Szentendre Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2016. (X.13.) önkormányzati rendeletének 3.§-a - Az önkormányzat városi ünnepei,... – egészüljön ki Szentendre világhírű magyar és horvát fiának Stéger Ferenc (Franjo Štažić) operaénekes születésének és halálának (születés 1824. december 2., halál 1911. március 1.) megemlékezésével, valamint kéri, hogy Szentendre Város Önkormányzat Kulturális, Oktatási és Civil Bizottsága is szorgalmazza a Stéger kutatás folytatását tekintettel arra, hogy a Ferenczy Múzeumi Centrum a város helytörténeti kutatásának gazdája, amely gondozza Stéger szellemi, tárgyi hagyatékát és a várostörténet szempontjából is kuriózumnak számító három naplója eddig feldolgozatlan. Továbbá javasolja Szentendre Város Önkormányzatának, hogy a város zenei életének fontos intézményénél a Vujicsics Tihamér Alapfokú Művészeti Iskolánál kezdeményezze Stéger munkásságának megismertetését, népszerűsítését, emlékének ápolását.

Melléklet: Stéger Ferenc laudáció

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a határozati javaslatokat fogadja el!

I. Határozati javaslat

Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat úgy dönt, hogy élve a 2011. évi CLXXIX. törvény 79.§ (1) bekezdésében foglalt jogkörével kezdeményezi Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testületénél, hogy Szentendre Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 22/2016. (X.13.) önkormányzati rendeletének 3.§-a – Az önkormányzat városi ünnepei – egészüljön ki Szentendre világhírű magyar és horvát fiának Stéger Ferenc (Franjo Štažić) operaénekes születésének és halálának (születés 1824. december 2., halál 1911. március 1.) megemlékezésével. Legközelebb 2024. december 2-án lesz születésének 200 éves évfordulója, ezt követően ötévente javasolja a megemlékezést megtartani.

Felelős: elnök

Határidő: 2022. április Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testületi ülése

Szentendre, 2022. március 4.

II. Határozati javaslat

Szentendre Város Horvát Nemzetiségi Önkormányzat úgy dönt, hogy élve a 2011. évi CLXXIX. törvény 79.§ (1) bekezdésében foglalt jogkörével az alábbiakat kezdeményezi Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testületének Kulturális, Oktatási és Civil Bizottságánál:

1. kéri, hogy folytatódjon a Stéger kutatás, különös tekintettel arra, hogy a Ferenczy Múzeumi Centrum a város helytörténeti kutatásának gazdája, amely gondozza szellemi, tárgyi hagyatékát is.
2. javasolja, hogy kérje fel a Vujicsics Tihamér Alapfokú Művészeti Iskolát, hogy Stéger Ferenc munkásságát népszerűsítsék, emlékét ápolják.

Felelős: elnök

Határidő: 2022. április Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testületének Kulturális, Oktatási és Civil Bizottság ülése

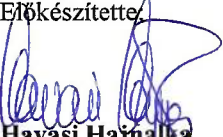
Szentendre, 2022. március 4.

Benkovits György
nemzetiségi önkormányzat elnöke

Az előterjesztés és a határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.
Szentendre, 2022. március 4.

dr. Schramm Gábor
jegyző

Előkészítette:

Havasi Hajnalka
nemzetiségi ügyintéző

Ellenőrizte:

dr. Reméle Antonia
irodavezető

Laudáció

Stéger Ferenc (Franjo Štažić) világhírű operaénekes Szentendrén született és ide tért vissza, amikor visszavonult az színpadtól. Karrierje azonban Zágrábban kezdődött, ahol mint Franjo Štažić először a Lammermoori Lucia tenor szerepében aratott hatalmas sikert. Nevéhez fűződik Lisinski horvát zeneszerző Ljubav i zloba című, az első horvát nemzeti opera bemutatása is, amelyben 1846. március 28-i premierjén Vukosav tenor főszerepét énekelte.

Iskoláit Szentendrén (a mai Czóbel Múzeum épületében) kezdte meg, majd Budán és Jászberényben folytatta, majd Pesten sajátította el a gyógyszerész ismereteket, ahol közben Kulhánek nevű zenemesternél zongorázni és hegedülni is tanult.

A belovári Jozeph Blüweis által 1768 -ban alapított híres Vörös Sas patikába szegődött el segédgyógyszerésznek. Itt fedezte fel Alojzije Fleišer-Mesarić organista és vitte el Zágrábba és mutatta be a zágrábi társaságnak, ahol a kor horvát kulturális és művészeti elitje találkozott. Közöttük voltak az illír mozgalom, a horvát reformkor szellemi, politikai élharcosai. Olyanok, mint Alberto Ognjan Štriga operaénekes, aki meghallgatva az ifjút rögtön látta, hogy e fiatal tenor torkában van az, amit ő oly sokáig hiába keresett. Így történt, hogy 1846. január 10-én Stéger egy olasz társulat tagjaként hatalmas sikerrel debütált Edgardo szerepében Donizetti Lammermoori Lucia című operájában. A plakáton itt már a Stazic név állt.

Alig telt el két hónap és 1846. március 28-án Stéger Vukosav szerepét énekelte el Lisinski zeneszerző Ljubav i zloba című, az első horvát nemzeti operája tenor főszerepét. Innen Bécsbe ment, ahol a Theater an der Wien-ben a világsztár „svéd csalogánnyal” Jenny Linddel a kor Maria Callasával lépett színpadra.

1848 tavaszán, mint zágrábinak be kellett volna vonulnia Jellasic seregébe. De mivel a fiatal énekes ezt nem akarta Pestre jött. Hallva sikereiről Rádai Gedeon a Pesti Nemzeti Színház intendánsa, aki már korábban is felfigyelt a fiatal tenoristára, leszerződtette. A Nemzeti Színházban 1848. augusztus 19-én lépett először színpadra ahol Erkel Ferenc: Hunyadi László című operájában, V. László a magyarok királya szerepében.

Stéger 1850-ben ismerte meg az akkori Nemzeti Színház húszéves lengyel énekesnőjét Leona Szymanskát. 1850. szeptember 24-én összeházasodtak. Stéger esküvői tanúja Erkel Ferenc, a menyasszonyé Fánecs Lajos színész, a Nemzeti Színház igazgatója volt. Házasságkötésük után a fiatalasszony megvált a pályától és segítője lett a tenoristának. Ő intézte ezek után férje külföldi szerepléseit és maga is mindenhova vele tartott. 1852-ben, meg született kislányuk Antónia.

1853-ban újra a Bécsi Udvari Operában (Wiener Hofoperben) lépett fel nagy sikerrel. Ezt követően a tenor repertoár szinte összes nehéz szerepét elénekelte. Mintegy 350 előadást 24 szerepben, a szuper-lírai Elvintől Bellini „Az alvajáró”-jától a "bel canto -korszak" csúcshangjától a drámai Eleazarig Halévy Zsidó nőjében, amivel 1871-ben elbúcsúzott a bécsi közönségtől. Csodálatos hangjával, amely a hősies tenor erejével és fényességével bírt, ragyogóan magas hanggal- mellkas hangon énekelte a magas C-t, biztos vokál-technikával és szuggesztíven tudott megszólalni egy nagyon tág repertoárban.

Továbbra is rendszeresen fellépett Budapesten vendégként, és a társulat rendes tagjaként is, a Nemzeti Színházban és a Német Színházban. Bánk Bánt csak 1863-ban énekelhette el először, akkor azonban káprázatos diadallal. Amikor a Hunyadi Lászlóban végre eljutott címszerepig, hangja Erkelt arra inspirálta, hogy kibővítsé László első felvonásbeli áriáját.

Zágrábban újra 1858-ban lépett fel. Ekkor már európai hírű sztár volt. Óriási sikerrel énekelt az Ernániban, a Trubadúrban és a Lammermoori Luciában. Számos nagyszerű európai színházban vendégszerepelt, és ő volt az első horvát énekes, aki a La Scalában Francesco Steger néven fellépett. Rendkívül népszerűvé és elismertté vált Európaszerte. Rendszeresen vendégszerepelt Prágában, Bécsben, de énekelt Bukarestben, Rigában, Barcelonában, Madridban is. Szerették volna szerződtetni Rio de Janeiróba, de nem akarta magára hagyni olyan sokáig családját és félt a sárgaláz veszedelmétől. Stéger Ferenc repertoárjában elsősorban a korabeli olasz és francia operák tenor főszerepei voltak: Verdi, Donizetti, Meyerbeer és Auber művei; később aztán Wagner-szerepeket is énekelt. 1860 elején Londonba és Bukarestbe látogatott. Francesco Steger néven Olaszországban is fellépett. 1866-ban Triesztben a Comunale Triesztben lépett fel. Mint ahogy a horvát kultúrtörténet feljegyezi, ő az első horvát operaénekes, aki 1867-ben a milánói Teatro alla Scala-ban fellépett, Norma Pollio szerepében. Később vállalta Vasco da Gama szerepét az Afrikai nő című operában és elénekelte Manrico-ót is a Trubadúrban. Lisszabon volt következő állomása európai fellépéssorozatának, ahol a Teatro Nacional san Carlos de Lisboa-ban játszott. Az 1869-1870-es szezon azonban már Prágában taláta. Majd ismét Budapestre a Nemzeti Színházba jött játszani ahol Wilhelm szerepét alakította. Utolsó fellépése Ambroise Thomas Mignon című operájában volt.

Ekkor végleg elbúcsúzott a színpadtól és 1874. május 14-én visszavonult Szentendrére, ahol 1911. március 1-jén bekövetkezett haláláig lakott. Művészi pályája során számos magas kitüntetésben részesült, megkapta a Hesseni nagyhercegség nagy arany keresztjét, III. Károly spanyol király lovagkeresztjének is birtokosa lett. A Németalföldi Akadémiának is haláláig tiszteletbeli tagja volt. Nem csak az opera sztárja volt, de nagy lokálpatrióta és szociális érzéssel megáldott ember is. Amikor visszavonult az operától" minden héten egyszer ebédet adott szentendrei házában 15-20 szegény szentendrei öregembernek. Karácsony előtt pedig karácsonyfát állított a szegény gyerekek számára, ruhával és édességcsomagokkal ajándékozta meg őket. Élete 87. évében, 1911. március 1-jén Szentendrén hunyt el.

